

Taskunauriista digiaikaan

Kellot on taas käännetty kesäaikaan. Omasta puolestani mokoma viisareiden pyörittely saisi jo jäädä historiaan. Ainakin pohjoisen asukkaille sen hyöty on olematon. Itse olisin valmis vaikka siirtymään UT1 aikajärjestelmään, jossa kellonaika on sama kaikkialla maapallolla. Se helpottaisi meidän kaikkien elämää ja poistaisi kansainväliseen toimintaan liittyviä ongelmia.

Kelloajan merkitys on vaihdellut aikakausittain. Mietitäänpä hetki mitä se merkitsi isovanhemmillemme. Esimerkiksi vuonna 1881 syntynyt isoisäni oli varmasti ylpeä Zenith-taskunauriistaan, mutta tosiasiasa sen käyntitarkkuus ei ollut läheskään nykyaikaisen rannekellon luokkaa. Ei sillä toisaalta ollut väliäkään. Riitti hyvin, että se kävi suunnilleen samaan tahtiin pirtin seinäkellon kanssa. Hänen nuoruudessaan radiota ei ollut vielä keksitty, joten kello piti laittaa viralliseen aikaan almanakan ja auringonnousun avulla. Aikaa riitti silti kaikkeen tarvittavaan, eivätkä aikataulut olleet minuutista kiinni.

Kelloja alettiin ensimmäisen kerran asettaa samaan aikaan 1800-luvun alun Britanniassa, kun junaliikenne alkoi höyryveturin keksimisen myötä toimia kaupunkien välillä. Oli tarpeellista tietää, mihin aikaan juna tulee tai milloin se lähtee. Aikaisemmin ei ollut niin väliä, oliko kello Lontoossa yhtä paljon kuin vaikkapa sadan kilometrin päässä Cambridgessa. Nykyajan ihmisen on mahdotonta edes kuvitella, etteivät kellot olisi samassa ajassa.

Syökö digitalisaatio aikaasi?

Digitalisaatio on aikaan vaikuttava ilmiö. Ainakin sen avulla yritetään säästää aikaa. Kukaan ei tosin koskaan kerro, mihin säästetty aika joutuu. Ei se ainakaan vapaa-ajaksi muutu. Juhlapuheissa digitalisaatio esiintyy yksilönvapauden airuena. Voit itse säätää työtilan olosuhteita, voit itse päättää missä ja milloin teet töitä ja niin edelleen. Periaatteessa digitalisaation pitäisi siis vapauttaa ihmiset kellon orjuudesta. Mutta mitalilla on toinenkin puoli. Digitalisaatio voi myös johtaa aikaköyhyyteen.

Virallinen aikaköyhyyden määritelmä kuvaa sitä, etteivät maailman köyhimmät ihmiset voi parantaa elintasoaan, koska elannon tai polttopuiden hankkiminen kuluttaa kaiken käytettävissä olevan ajan. Tilannetta voi kategorisesti verrata tietotyöläisen elämään. Paitsi että digitalisoituminen mahdollistaa monia myönteisiä asioita, se myös sitoo ihmisen entistä tiiviimmin osaksi työpaikkaa, yhteiskuntaa ja globaaleja tietoverkkoja. Aikaa ei ehkä riitäkään muuhun kuin työhön ja erilaisten digitaalisten palveluiden käyttöön. Digivapaus voi huomaamatta vaihtua digiorjuudeksi, elleimme osaa pitää varaamme.

Rakennuslakin digitalisoituu

Hidasliikkeisenä pidetty rakennuslakin digitalisoituu, vaikka kehityksen suunnasta ja nopeudesta onkin toisinaan epäselvyyttä. Alalla kysellään jo, mitä 3D-suunnittelun ja virtuaalilasien jälkeen tulee, vaikka mallien todellinen hyötykäyttö ottaa vasta ensiaskeliaan. Pää ei kuitenkaan voi mennä nopeammin kuin jalat, muuten edessä on mahalasku.

Jos viitsii kaivautua vähän syvemmälle talotekniikkasuunnittelijoiden arkeen, huomaa pian että yllättävän suuri osa rakennusalasta taistelee vielä vanhojen tuttujen ongelmien kanssa. Vanhat vihulaiset, kuten puutteelliset lähtötiedot ja virheelliset loppupiiirustukset, eivät ole kadonneet mihinkään. Työsarkaa riittää vielä vuosiksi pelkästään siinä, että rakennushankkeista alettaisiin

saamaan talteen lopullista toteutusta vastaava digitaalinen aineisto. Toki edelläkävijöitä tarvitaan ja huimiakin kokeiluja pitää tehdä, muuten asiat eivät etene. Perusasiat on kuitenkin saatava kuntoon, jotta päästään aidosti vauhtiin uuden teknologian hyödyntämisessä

Uudet työkalutkaan eivät auta, jos niitä yritetään käyttää vanhojen prosessien mukaan. Tästä mainio esimerkki on vanha tarina 50-luvun metsurista, joka sai ensimmäisen moottorisahansa. Päivän työskenneltyään hän valitti työnjohtajalle: "En saa millään tehtyä enempää, vaikka kuinka huhkin. Onkohan sahassa jotain vikaa?" Työnjohtaja otti sahan ja nykäisi sen käyntiin. Metsuri pelästyi ja huudahti: "Mikä tuo kauhea meteli on?"

6. päivänä huhtikuuta 2017, Esa Halmetoja.

